

Észlelők	vizu.	fotó	rádió
Csabai László (Békéscsaba)	1,3/12	1,2	
Dömény Gábor (Kajdacson)	1,5/9		
Dné Ságodi Ibolya (Kajdacson)	3,2/27		
Dömötör Róbert (Kisbér)	1,5/7		
Fábián Imre (Környe)	2,0/3 +i		
Fekete János (Felsőzsolca)			10,5/1529
Glász Gábor (Környe)	2,0/17		1,0/15
Horváth Tibor (Hegyhátsál)		19,2	
Jónás Károly (Budapest)	4,6/30		2,0/239
Kudor Gyöngyvér (Budapest)	0,6/6		
Laczkó Attila (Sülysáp)	0,6/4		
Léhárt János (Oroszlány)	4,0/1		
Móri Gábor (Oroszlány)	11,7/18		
Nagy Zoltán (Budapest)	-/1		
Neuwirth Csaba (Komárom)	5,2/39		
Nyerges Gyula (Esztergom)			1,0/13
Posztobányi Kálmán (Sz.battyán)	0,6/2		1,3/35
Süle Gábor (Veszprém)		44,1	
Tepliczky István (Tata)	4,6/23 +i	13,6	12,3/567
Vámosi László (Budapest)	4,6/23		2,5/206
Voith Petra (Budapest)			0,5/4

Általában csekély észlelői tevékenység és meteoraktivitás jellemezte a két hónapot, 21 megfigyelő összesen 49,0 óra vizuális, 78,1 óra fotografikus és 32,1 óra rádiós meteorozást végzett. Januárban az észlelések a hónap első napjaira, a Quadrantidák jelentkezésére koncentráltak — ekkor éppen derült idő uralkodott országszerte. Februárban néhány "magányos" megfigyelő meteorozott pár órát. A körülmények ellenére meglehetősen sok fotó készült, mindeddig eredmény nélkül. Süle Gábor veszprémi lakásának erkélyéről folytatott "tűzgömbvadászatot", Horváth Tibor all-sky kamerájával tette ugyanezt. Említésre méltó rádiós munka két helyszínen történt — amint ezt már megszokhattuk a korábbi rovatokból.

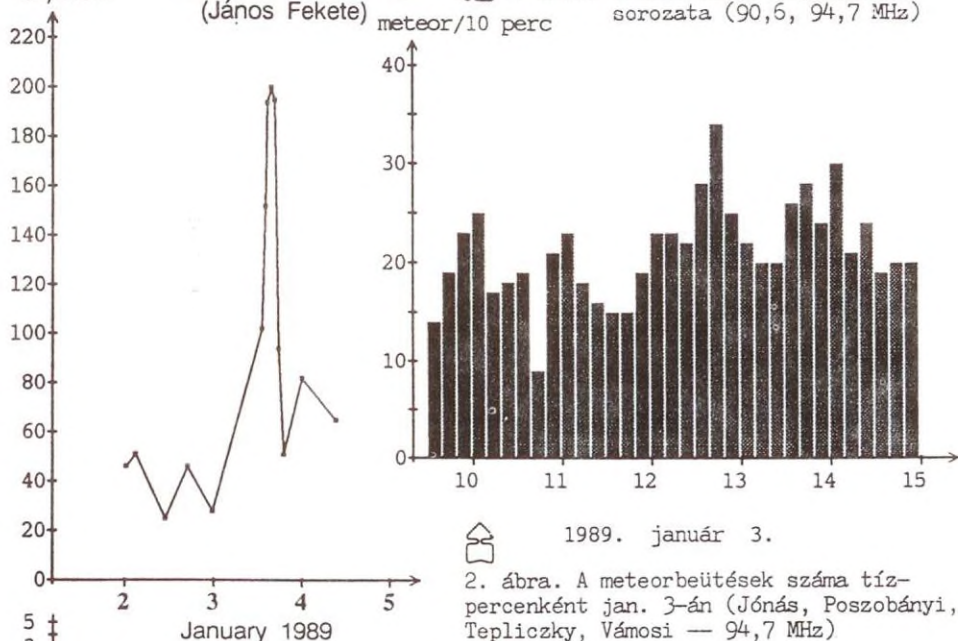
A Quadrantidák maximuma

Szerencsésnek mondhatjuk magunkat, készülődésünket "díjazta" az időjárás. Sülysápon egy 5 fős csapat készülődött a munkára, Környén, Kajdacson és Békéscsabán is többek szerették volna figyelemmel kísérni a várt meteorzáport. Az előrejelzések a 3-án délutáni órákra tették a csúcsaktivitást, így abban reménykedtünk, hogy 3-án hajnalban nagyobb hullást tapasztalunk. Bár több szép rajtagot jegyezhettek a megfigyelők, mindenki csalódásának adott hangot. Sülysápon a munkát éjjel után kezdtük, itt is, Kajdacson is a meteorok átlag kétharmada volt Quadrantida, a ZHR-érték azonban alig haladta meg a 10-et. Sajnos hajnaltájt az országot vékony felhőtakaró fedte el, amely a további munkát meghiúsította.

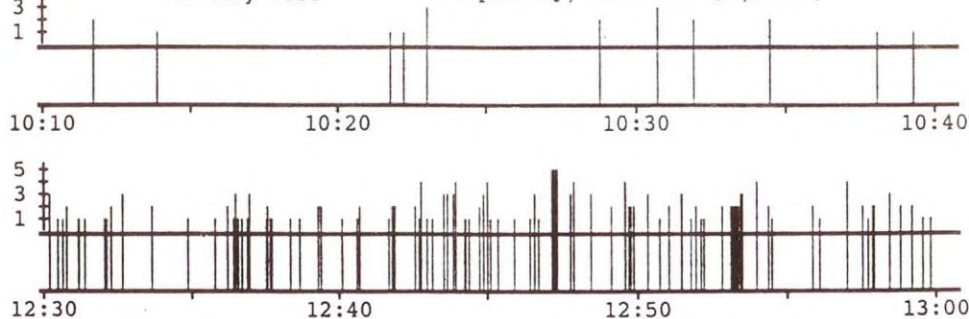
Abban reménykedtünk, hátha 3-án este nagyobb szerencsénk lesz, lévén, ez közelebb van időben a délutáni maximumhoz. Koraeste a radiáns kis horizont feletti magassága akadályozta, hogy sok rajmeteort láthassunk. Hullottak viszont Nü Aurigidák, valamiféle Geminidák, s egy "utolsó mohikán" Tauridát is azonosíthattunk jellegzetessége alapján. A süllysápi 20:00—24:00 UT közötti megfigyelés 3 főnek 35 meteort eredményezett, közülük 23 látszott rajtagnak az ég alatt becslve. Ez elég sovány termés, ha a két évvel ezelőtti maximumhoz viszonyítunk.

A Quadrantidák tehát valóban egy igen éles raj, a maximum-aktivitás alig pár órás. Ezt kiválóan megerősítik a rádiós megfigyelések, az eredményekről az alábbi diagramok jól tájékoztatnak.

db/0.5 h Meteor scatter activity 1. ábra. Fekete János megfigyelés-sorozata (90,6, 94,7 MHz)
(János Fekete) meteor/10 perc

2. ábra. A meteorbeütések száma tíz-percenként jan. 3-án (Jónás, Poszobányi, Tepliczky, Vámosi — 94,7 MHz)

3. ábra. A rádiós meteorok hullási sűrűség-diagramja jan. 2-án (fent) és jan. 3-án (lent) a nappali órákban (Budapest)

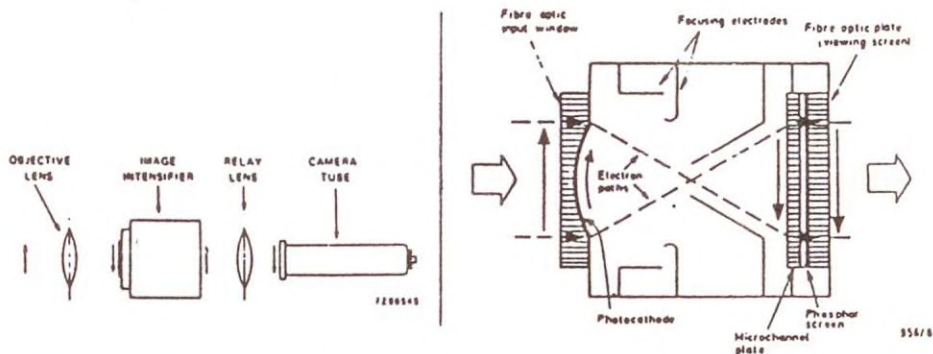
Felhőszemle Simonfán

19-en vettek részt a Zselic közepén szervezett megfigyelőhétvégénken, amelyre biztató időjárásban gyülekeztek a résztvevők. A derült, igen enyhe tavaszi időszak végén kezdődött az akció — másnap már zuhogó eső marasztalta szobában a résztvevőket. A táborozás jellege ellenére a számos binokulár mellett két Mizár-távcső is rendelkezésre áll, kihasználni azonban nem tudtuk a lehetőséget. Programként maradt az ismerkedés a környékkel, a kaposvári havivásár megtekintése, valamint egy 25 km-es gerinctúra a dombságban. Néhány résztvevő számára a "vakáció" Ráktanyán folytatódott, ahol — némi tereprendegetés mellett — sikerült egy csodálatosan derült éjszakát kifognunk (a háromból...).

(tey)

Meteorészlelés videokamerával

1987 első hónapjaiban készült el nagyérzékenységű meteorészlelő kameránk Oostkapellében, a Cyclops Obszervatóriumban (a cikk szerzőjének magán-csillagvizsgálója Hollandiában). A szerkezet egy 50 mm-es $f/0,85$ fényerejű objektív, egy mikrocsatornás képerősítő és egy VHS videoátalakítóval egybeépített CCD kamera felhasználásával készült. A kamera elrendezését az 1. ábra mutatja.

1. ábra. A kamera sematikus elrendezése

2. ábra. A képerősítő egység

Az általunk használt rendszer S25 fotokatódokat tartalmaz, melynek spektrális érzékenysége közel áll az emberi szeméhez, erősítése kb. 46 ezerszeres. A berendezés a "második generációs" erősítők közé tartozik, és a meteorészlelés szempontjából előnyös tulajdonságai miatt választottuk: ezen típusnál a nagyobb felvillanások után sem marad utánfénylés, visszamaradó nyom. Másik előnye, hogy mindössze 2 db 1,24 V-os ceruzaelem szükséges működéséhez. (Az erősítőn belüli feszültség ugyanakkor eléri a 7000 V-ot is!) A 2. ábrán az erősítő egység felépítése látható.

1987 januárjában kezdtük el kameránk építését, s kemény munka után április 22/23-án és 23/24-én éjszakáján próbáltuk ki először. A körülmények elég kedvezőtlenek voltak, ennek ellenére a kamera jól működött: az 5,5 órás felvételi idő alatt 52 meteort, közöttük 16 Lyridát rögzített. A 3. ábrán a rajtágok gnomonikus térképre berajzolt pályái láthatók, amelyek jól kiadják a Lyridák radiánsát.